

SEILAJATE REISIPÄEVIK SPLIT sept 2014

Kapten: **Andrus**

Jaht: **Hanse 370**

Kapteni purjetamise kogemus ja riigid:

Vahemerel purjetanud alates 2009 a. Itaalia, Kreeka, Sitsiilia, Lõuna-Prantsusmaa, Kanaarid

Meeskond:

Tiina, Vahur, Tiina, Siim Erik 11 a, Mia Margaret 9 a

Reis: **Split** Kuupäevad: **20.-27.sept 2014**

Marsruut ja läbitud miilid:

Kokku: 101 nm

1.päev Split (Kastela) – Hvar 23 nm

2.päev Hvar – Vis (Komiza) 19 nm

3.päev Vis (Komiza) rolleritega saarel

4.päev Vis (Komiza) – Bisovo – Vis (marina Vis) 21 nm

5. päev Vis (marina Vis) – Solta (Sesula) 22 nm

6.päev Solta (Sesula) – Solta (Rogac) – Kastela 16 nm

Ilusad loodussadamad läbitud marsruudil:

HVAR loodeosas (NW) laht Duka –

ankurdamine, poisid ei ole. Ilus lahesopp, imeline eravalduses olev villa. Väike Kivirand, kuhu pääseb kummipaadiga ja teerada viib märke. Tsvilistasioon puudub, mingi jahipiirkond, metsas ei tohi kolada, suur eraldatus tsvilistasioonist. Sobib ööbimiseks.

VIS lõunaosas (S) laht Stiniva nn “Tai kaljude laht” –

ankurdada saab hästi kaljude juures, lahe keskel liiga sügav vesi. Vasakul kaljude küljes kinnitamise otsad ehk siis võõrist ankur ja ahter kaljude külge kinni. Väga atraktiivsed kõrged kaljud ja kitsas suue, mille taga väike madal laguun. Meenutab täiesti Taimaa saarte rannikujoont! Maad mööda eriti siia ei pääse, nõuab 30 min mägimatka kõrgest mäesalla ja läbi võsa jalutamist. Laguuni kaldal vähe räämas restoran, mis septembris enam ei töötanud. Inimtegevus on imelisele loodusele oma trööstitu pitseri jätnud. Ööbimiseks ei sobi –liiga avatud laht.

Solta loodeosas (NW) Sesula laht-

Tsviliseeritud loodussadam. Pikas kitsas lahesopis on kaks restorani, kes on vette paigaldanud põhjaotsad ja mõni üksik poi. Kui lähed otsa/poi külge, siis pead restoranis õhtust sööma. Samas on ruumi lahes ka mujal ankurdamada. Üle mäe jalutades asub **Maslinica küla**, mis üllatab väga kvaliteetse sadamaga ning ilusa promenaadiga vanalinna ja akvatooriumi ääres. Kõige positiivsem üllataja reisil!

PLUSSID

- + ilus loodus, palju saari
- + liigendatud rannik ehk palju ankurdamiseks sobivaid lahesoppe
- + head tuuled purjetamiseks

MIINUSED

- Sadamatasu suhteliselt kallis
- sadamad jahte täis (eriti ku saabud peale lõunat)
- heitlik ilm ja äikesetormid

Reisi tipphetk:

Tormidest ja pidevast äikesehu pingetest räsituna jõudsime Solta saarele Sesula restoranide lahesoppi. Juhuslikult õhtul jalutades sattusime kõrvalkülla

Maslinicasse – ja siin jäi meil suu ammuli. Me oleks nagu teise riiki või maailma sattunud. Majakesed külas on oolitsatud ja ilusate aedadega ja kui sadamasse jõudsimel oli täielik “VAU”. Uus ja stiilne sadam: kena promenaad, ilus haljastus ja täisteenuseid pakkuv sadamahoone. Väike vanalinn mere ääres, poekesed, pubid jne. Kõik kompaktnel ja väike nagu nukulinn ning unelmate sadam väikesel tuulte eest varjul lahesopis.

Reisi extreme:

Äikesetorm öösel poi peal. See on elamus, mis jääb kauaks meelde. Siiani oli kõik olnud kena: soe ilm ja armas sadam. Ja siis öösel kell 3 läks “action” lahti. Taevas oli valge välgust, tuul jõudis kohale nagu kiirkaatriga, kreen oli päris korralik ja jaht tegi poi peal pidevalt 360 kraadi.

Ahtris olev kummipaati tõusis õhku, pöördus kummuli ja pendeldas otsa küljes nagu lendav taldrik! Asjad kukkusid kappidest ja kapten oli peaaegu merre kukkumas kui kummipaati tagasi sikutas. Pärast kuulsime, et tuule tugevus oli ca 60 knotsi, kõrvalolev poi andis järgi ning norrakate jaht läks kaldale karidele otsa.

Soovitus teistele seilajatele:

- stardi vara hommikul, et lõunaks jõuda sadamasse, siis ehk leiad vaba koha - jälgi ilmakaarti. Äikesetormide ajal väldi VISi saart, see on keset merd kaugel rannikust ja tsüklonite lemmikkoht! Komiza sadam asub eriti tuultele avatud lahes.

Järjesta sadamate TOP 5

Maslinica (Solta)

Loodussadam Sesula (Solta)

Loodussadam Duka lahes (Hvar)

Sadam Komiza (Vis)

Sadam Vis (Vis)

Saabusime Kastela sadamasse enne lõunat. Kastela on Spliti lennujaamast vaid 10 km kaugusel, taksoga ca 15 minutit sõitu.

MARSRUUT

1.päev Split (Kastela) – Hvar (laht Duga) 23 nm

Kastela sadamast väljusime kell 9.30. Olime üks paljudest jahtidest, otsekui rongkäigus. Terve meri oli purjeid täis. Niisugust pilti pole ma veel kunagi näinud, kuigi Vahemerel on purjetatud juba üksjagu.

Võtsime sihi HVARI saarele, kus lootsime leida kena loodussadama saare loodetipus.

Ilm oli küll pilves aga purjetamiseks soodne, nelja ja poole tunniga jõudsimel kohale. **Duga laht** on ankurdamiseks väga sobiv koht. Kitsas ja tuulte eest kaitstud, kõrgete kaljude ja väikese rannaribaga, paraja sügavusega lahesopp. Kena pisike promenaad ja uhke villa puudevilus.

Õhtul olid puud ja promenaad kenasti valgustatud. Algul me ei taibanud, kas tegemist on eramaaga või mitte, ühtegi silti ega märget kusagil pole. On ju Vahemerel kohatud eramaju ja aedu, kus peetakse kohvikut ja lahkelt külastajaid võõrustatakse. Kahjuks siin saime siiski ülbe sõimu osaliseks, et viibime eravaldustes. Aga see oli ka ainuke tõrvatilk meepotis. Kaldal jalutades lugesime silti, et tegemist on jahipiirkonnaga ja teeradadelt paluti metsavahele mitte kõndima minna... Ülejäänud õhtu möödus meeldival. Ujusime, püüdsime kala, pootsmanni tooliga sai mastis käidud ja eesti lipp korralikult saalingusse seotud. Õhtuks tuli neli jahti juurde ja meie üllatuseks olid kõik muusikud. Kus nüüd läks kontsert lahti! Saksa, itaalia ja inglise keelsed laulud kajasis merel, üks seltskond püüdis teist üle trumbata. Nautisime head veini, kontserti ja tähistaevast. Hakkasin juba kergelt vaimustust tundma....

2.päev Hvar – Vis (Komiza) 19 nm

Purjetamise üks suuremaid võlusi ongi loodussadamates ööbimine. Õhtul naudid romantikat

merel aha hommikul teed vaid viis sammu ja hüppad pea ees vette. Uni on hoobilt läinud ja päev algab väga reipalt. Üheski hotellis sellist luksust ei kohta! Hommikul võtsime rahulikult, mõnulesime hommikusöögilauas ja lapsed tegid kummipaadiga tiire. Päike paistis, ujusime, nautisime elu!

Aga nagu merel ikka on, ilusate hetkede eest tuleb varem või hiljem maksta kehva ilma või muu katsumuse näol. Me ei uskunud, et selle Duga lahe kauni emotsiooni eest tuleb nii räigelt ja nii kiiresti tasuma hakata....

Visi saar on Aadria meres üks rannikust kaugemal asuv saar, üksik ja avamerel, tuultele valla. Kuna meil oli kindel plaan külastada Visist lõunapool olevat Bisovo saart, siis jäi Komiza sadam hästi marsruudile. Ilmakaart näitas põhjakaare tuult lähenevaks ööks, seega ööbimine lääne- lõuna tuultele avatud lahes, pealegi sadamas, tundus igati õige valik olevat. Meresõit kestis ca 4 tundi, paras küljetuul tegi purjetamise mõnusaks. Päike piilus pilvede tagant, siis aga tekkis ümber päikese suur sõõr. Vanad merekarud ütlevad : „sõõr ümber päikese – kuskil on tsükel tulemas...“. No ma ei hakanud veel oma rahutust teistega jagama, liiatigi veel lastele ärevust tekitama...pealegi sadamasse oli alla tunni aja sõita veel. Kell 15.00 jõudsimme sadama traaversile ja seal juba sadamapoisid kummipaadiga vastas kõva häälega hüüdmas: „Marina is full! Marina is full“. Uskumatu, et kell kolm päeval ei ole enam sadamas ühtegi vaba kohta! Õnneks oli terve Komiza laht poisid täis ja peaaegu kõik vabad. Valisime poi hästi kalda lähedal, sest kartsime öösel valjenevat põhjatuult ja nii lootsime poi peal kõlkumist vältida. Kinnitasime jahi poi külge ja tegime seejärel tavapärase kontrollkäigu – snorgeldasime tiiru ümber jahi – kuskil mingeid ohtlikke kivinukke näha ei olnud. Üks suurem kivi siiski oli, aga see tundus nii kaugel olevat. Aga öösel vist kaugused vähenesid...

Sõitsime kummipaadiga maale, jalutasime imeilusas Komiza vanalinnas. Sadama ümbrus oli väga kena, kitsad tänavad poode ja pubisid täis, rahvas istus väljas ja nautis õhtut. Tutvusime sadamakontoriga ja leidsime isegi väikese dušširuumi üles, kus ennast pesta saaks kui parasjagu sooja vett jagub... Õhtul istusime küünlavalguses jahil ja kuulasime rannarestoranist „Bisovo“ kostuvat mõnusat muusikat. Läksime magama kerge südamega uue päeva meeldivas ootuses....

Ja siis öösel kell 3 läks “action” lahti. Ärkasin selle peale, et kajuti laeknast paistis valge taevas. Kas tõesti juba hommik, jõudsin mõelda enne kui taipasin, et see on äike! Taevas oli pidevast välgusähvatustest valge aga kõuemürinat veel kuulda ei olnud. Kapten ajas ka end kohe püsti ja läks tekile olukorda hindama. Mehed jõudsid viimasel hetkel kinnitada poi külge topeltotsa ja rätikud reelingult ära korjata kui saabus „orkaan“. Algul kuulsime mingit imelikku heli. Tundus, nagu läheneks kiirkaater hirmsa hooga – aga see oli tuul! Korraga läks jaht kreeni ja tegi poi peal 360 kraadi. Esimene mõte – tulime poi küljest lahti või poi andis järele. Aga õnneks kaks otsa hoidsid meid visalt kinni. Nüüd hakkas ka müristama ja vihma sadama. **Ahtris olev kummipaad tõusis õhku**, pöördus kummuli ja pendeldas otsa küljes nagu lendav taldrik! Asjad kukkusid kappidest ja kapten oli peaaegu merre kukkumas kui kummipaati tagasi sikutas. Vihm sadas horisontaalselt, nii et *sprayhood* ei suutnud kaitsta vihma sissesadamist alla salongi. Tekil olles said 10 sekundiga läbimärjaks, *bimini* laperdas ja hakkas õhku tõusma. Vihmasadu oli nii tugev, et nähtavus oli peaaegu null. Niipalju silmad seletasid, et **üks jaht on kaldale karile sõitnud**. Pärast kuulsime, et tuule tugevus oli ca 60 knotsi (ca 33 m/s) ja kaldale uhuti norrakate jaht poi rebenemise tõttu. See jaht seisis ju üsna meie läheduses. Milline õnn, et meie seda poid saabumisel ei valinud! Torm kestis ca 3 tundi, ärevus oli suur. Laste hirmunud silmad vaatasid abipaluvalt meile otsa. Me tegime kõik mis meie võimuses... Vahuril tuli hea mõte, et lapsed maha rahustada. Istusime kõik kuuekesi salongi ja Vahur luges meile ette Astrid Lindgreni raamatut „**Bullerby lapsed**“. See muhedate naljadega raamat olgu edaspidi kõigil lastega meresõitjatel kotis - võtab hästi pinged maha! Ja mitte ainult lastel. Adrenaliin hakkas vaikselt lahtuma...

3.päev Vis (Komiza) rolleritega saarel

Hommikul tervitas meid päike. Vaatasime jahi üle, kõik tundus korras olevat. Siiski pärast hommikusööki avastasid mehed, et roolilehe õlg oli katki läinud...lihtsalt poi peal seistes ...või oli kõva tuul meid ikkagi selle kaugema kivinukini korraks kandnud? Mehed läksid katkise osaga sadamasse ja oh, imet - tublid horvaadid parandasid meie roolilehe kiirelt ära. Mina käisin sadamas asja ajamas, et teiseks ööks saaks ikka sadamakoha, sest lapsed ei olnud nõus teist ööd

poi peale jääma. Võttis aega ja veidi kavalust, et sadamamehed pehmeks rääkida. Neil ikka justkui poleks kohta aga ma olin juba kai ääres seisvate laevadega jutule saanud, et need seal ennast koomale võtaksid ja meie väike Hanse sinna vahele ära mahuks. Nüüd saime rahuliku südamega rollerid rentida, sest sadamakoht oli olemas. Rolleritega on väikesaartel alati vahva sõita. Väikesed teed, vähe liiklust, ilusad vaated. Külastasime kõige kõrgemat tippu Boroviki küla juures, kus meid tervitas hingemattev 360 kraadine panoraamvaade. Väikeses kabelis süütasime küünlad ja pidasime kahekõne merejumalatega. Loodetavasti oli abiks. Sõitsime läbi ka saare pealinnast – Visist. Siin paistis suurem sadam olevat ja pikk promenaad toredate poodide ja pubidega. Öhtu lõpetasime kenas kalarestoranis Komiza lahe kaldal kus naaberlauas istusid juhuslikult just need norrakad, kelle jaht karidele sattus. Sellesama kõrtsi peremees oli neile öösel appi tulnud ja nad sadamasse pukseerinud. Äärmiselt sõbralikud inimesed! Juttu jätkus kauemakski... Kui õhtul sadamasse tagasi jalutasime kohtasime eestlasi. Nemad olid orkaani ajal Visi põhjakaldal pealinna sadamas olnud ja seal oli ka piisavalt ekstreemne. Torm oli kõvasti kõigutanud ja ühele jahile olla välk masti sisse löönud... Ei tahtnud seda kohe kuidagi uskuda.. Igal juhul peab Visi saarele sõiduks korralikult ilmakaarti vaatama, sest mõlemad sadamad on tuultele siiski väga avatud... Emotsioonid rahunesid, olime valmis järgmine päev meresõitu jätkama.

4.päev Vis (Komiza) – Bisovo (koopad) – Vis (marina Vis) 21 nm

Magasime kaua, sest üks öö oli ju praktiliselt vahele jäänud. Peale hommikusööki kell 11.00 suundusime Bisovo saarele „Blue Grotto“ ehk sinist koobast vaatama. **Blue Grotto (Blue Cave)** asub Bisovo saare idaküljel Baluni lahes ja seda peetakse Aadria mere üheks unikaalsemaks vaatamisväärsuseks meres. Olenevalt hooajast aga siiski umbes kl 11-12 vahel on koobas seest justkui valgustatud - vesi on helesinine, sest mingil imekombel peegeldub päikesevalgus koopaseina alt sisse. Meie jõudsime kl 12.30 ja õnneks hakkasid enamus jahte juba ennast ära sättima. Bisovo koopa ees suure sügavuse tõttu ankurdada ei saa, koopasse pääseb oma kummijullaga, makstes pileti eest ca 4 € inimese kohta. Keegi jääb jahti ja loovib sellega koopa suu ees edasi-tagasi. Koopasuu on küllalt väike - kummipaadiga paras siseneda. Seda suurem on üllatavalt seespool, kus avaneb umbes 15 m kõrgune ja 24 m laiune avar koobas. Vesi on tõesti üllatavalt helesinine ja kogu koobas on valgust täis. Väga põnev vaatepilt! Sarnane koobas on ka Capri saarel Itaalias, kandes samuti nime Blue Grotto. Meil oli õnn Capri ümbruses purjetada mõned aastad tagasi.

Blue Grotto juurest seilasime Visi saare lõunaküljele **Stiniva lahesoppi**. See on järgmine vaatamisväärsus, mida tasub lõunapausiks planeerida. Väga atraktiivsed kõrged kaljud ja kitsas suue, mille taga on väike madal laguun. Meenutab täiesti Taimaa saarte rannikujoont! Me ristisime selle koha **“Tai kaljude laht”**. Maad mööda eriti siia ei pääse, nõuab 30 minutilist mägimatka kõrgest mäest alla ja läbi võsa jalutamist. Laguuni kaldal on vähe räämas restoran, mis septembris enam ei töötanud. Ankurdama peab hästi kaljude juures, lahe keskel liiga sügav vesi. Vasakul kaljude küljes rippusid kinnitamise otsad ehk siis võõrist ankur vette ja ahter kaljude külge kinni. Ööbimiseks ei sobi –liiga avatud laht. Aga ujuda oli hea ja väikese näksi järel jätkasime teekonda Visi põhjarannikule pealinna, kuhu saabusime kell 19.00. **Vis marina** oli juba päris sadama moodi. Sadamapoiss võttis otsad vastu, kontori kõrval oli täitsa korralik dušširuum. Lõunamaades on ju pesemisvõimalused päris kesised, sageli nädala jooksul korralikult pesta end ei saagi. Kui veevõtukoht sadamas olemas, siis priiskame veega oma jahis – see ongi sageli ainus pesemisvõimalus.

Oli pikk päev aga nägime palju huvitavat ja ilm oli purjetamiseks väga hea. Kuigi õhk oli peale äikest tunduvalt jahenenud, sai meres ikkagi mõnuga ujutud. Emotsioonid vaikselt taastuvad...

5. päev Vis (marina Vis) – Solta (Sesula) 22 nm

Hommikul kondasime poed läbi, ostsime kvaliteetset kohalikku veini (maksis 5 eur) ja mõned kohustuslikud suveniirid. Seejärel suund Solta saarele, sõiduks kulus 4 tundi.

Ilm oli päris jahe ja tuuline. Kaugemal kogus jälle musti pilvi ja lõpuks hakkas taamal äike sähvima. Ärevus aina kasvas, kuhu poole see äike end sätib? Kas nüüd peame merel äikesetormiga võitlema hakkama? Võtsime 2 rehvi sisse ja jätkasime sõitu 7 sõlmega. Pisikene Hanse lausa lendas! Lõpuks äike suundus teisele poole mandri suunas ja tuul vaibus hoopis.

Põristasime viimase tunni naftatuulega.

Sesula laht asub Solta saare loodetipus Maslinica linnakese lähistel. Tsiiviliseeritud kena loodussadam. Pikas looklevas ja kitsas lahesopis on kaks restorani, kes on vette paigaldanud põhjaotsad ja mõne üksiku poi. Kui lähed otsa või poi külge, siis pead restoranis õhtust sööma. Samas on lahes ruumi ka mujal ankurdata. Meie jäime esimese restorani juurde aga hilisemal vaatlusel tundus, et tagumine restoran on etem. See asub kõrgemal nõlva peal ja sealt on suurepärased vaated. Ilmselt näeb sealt ka imelist päikeseloojangut. Õnneks meil loojanguga muret polnud, kuna mustad pilved tiirlesid endiselt pea kohal. Enne õhtusööki tegime väikese jalutuskäigu üle mäe **Maslinica külla**. See küla üllatas täiega! Nägime mäe otsast sadamat ja otsustasime alla jalutada. Mind paelusid ilusad ja hoolitsetud aiad väikeste majade ümber ning kui akvatooriumi juurde jõudsime jäi meil suu lahti. Me oleks nagu teise riiki sattunud. „VAU, milline sadam!” hüüdsime kui ühest suust!. Uued ja stiilsed hooned, väljapeetud promenaad, ilus haljastus ja täisteenuseid pakkuv sadam. Väike vanalinn mere ääres, poekesed, pubid jne. Kõik on kompaktne ja armas nagu nukulinn. **Maslinica sadam teeb silmad ette ka parimatele Põhjamaa sadamatele**. Kõigele lisaks asub see unelmate sadam kitsas tuulte eest varjul lahesopis. Parim positiivne emotsioon sellel reisir!

6. päev Solta (Sesula) – Solta (Rogac) - Kastela 16 nm

Ja ongi meie puhkus lõppemas. Täna õhtuks peame jõudma rendijahi kodusadamasse Kastelasse. Kuna seal tanklat ei ole, pidime oma varusid täiendama kas Solta saarel Rogaci külas või Splitis. Kuna meid hoiatati pikkade tanklajärjekordadega Splitis, otsustasime Rogaci kasuks. Aga see oli vale valik. Ka Rogacis olime tund aega järjekorras ning jahiga ei ole üldse lõbus järjekorras vibreerida, eriti veel kõva tuulega. Teiseks tuli pikalt vastu tuult sõita ja kolmandaks jäime meil nüüd Split nägemata!

Tuul oli vali, saime kiiruseks 8, 4 sõlme. Lõpuks jälle rehvisime 2 rehvi sisse, sest tuul tugevnes veelgi kui üle mere Kastela poole purjetasime.

Lõpuks olime sadamas ja otsad kinni. Tehtud!

Reisi lõpuõhtul arutasime Horvaatia plusse ja miinuseid.

Soodimees Vahur, kes on tegelenud aktiivselt purjetamisega Eestis alates aastast 1997, kommenteeris: „Sellist räiget äikesetormi ei ole mina veel näinud. Üldse oli ilm väga heitlik ja vatijopedes purjetamine suurt Läänemere purjetamisest ei erinenud. Sadamamaksud on hirmkallid. Odavaid hindu kusagil ei kohanud. Kus oli see rosin millest kõik räägivad? Kosil oli kordades ägedam purjetada!“

Kapten Andrus lisas oma arvamuse: „Vahemerel on palju ägedamaid kohti kui Horvaatia. Ilus loodus ja hõre asustus on ka paljudel Kreeka saartel – näiteks Dodecanese merel. Väga omalad on Sitsiilia põhjarannikul olev saarestik Aeolia. Lõuna-Prantsusmaa on täiesti unustamatu oma elegantsete linnadega (Cannes, St. Tropes, Antibes jne). Meie pere ei jaga arvamust, et Aadria meri on kõige-kõige ja odavate hindade jutt on müüt. Kreekas on restoranis samad hinnad, pealegi on Horvaatias sadamad ühed kallimad Vahemeres. Meie 37- jalase jahi eest nõõriti 75 eurot ja tegemist ei olnud ju kõrghooajaga. Ainult Capri saarel õnnestus meil rohkem maksta kui Horvaatia sadamates“.

Tekimadrus Tiina: „Mina nii kriitiline ei oleks, kindlasti on Horvaatial omad plussid aga meil jäid need avastamata. Puhkus oli lühike ja me jõudsime väga vähest osa Dalmaatsia rannikust külastada. Vaadates seda tohutut jahtide parve merel ja sadamates, siis peab ju ometi siin midagi erilist olema, mille pärast Horvaatiasse tullakse... Suurimaks plussiks Horvaatias on kindlasti hästiliigendatud rannajoon ja seetõttu leidub palju ankurdamiseks sobilikke lahesoppe, mis on ju iga matkapurjetaja unistus. Miinuseks võib lugeda ülikallist sadamamaksu ning heitlikku ilma. Kõigele lisaks karastusime öises äikesetormis - see terav emotsioon rikastab kindlasti meie kogemuste pagasit. Emotsioonid käisid laes ära, igatahes!

Pardapäevikut pidas Tiina Kipper